

Asia: VN/2080/2021-PLM-70

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen vaarallisten aineiden kuljetus, lainsäädännön valmistelu, II lausuntokierros

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tukes ei ole ollut puolustusministeriön lausuntopyyntöjaketussa mukana, mutta haluaa tuoda esiin muutamia näkökohtia lakiehdotuksesta (uusi laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa).

Tarkastuslaitosten hyväksyntä ja valvonta

Uudessa laissa siirryttäisiin käyttämään yksinomaan tarkastuslaitoksia, joista säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (VAK-laki 541/2023). Siten kun kyse on tarkastuslaitoksista, niiden tehtävistä ja hyväksynnästä, noudatettaisiin VAK-lain 18 luvun säännöksiä. Tukes hyväksyy tietyt VAK-lain mukaiset tarkastuslaitokset. Tukes huomauttaa, että se ei voi ottaa huomioon mahdollisia puolustushallinnon erityispiirteitä, kun se hyväksyy tarkastuslaitoksia VAK-lain nojalla. Tukes ei voi myöskään puuttua valvonnassaan tarkastuslaitoksen toimintaan perusteilla, jotka liittyvät puolustushallinnon erityispiirteisiin.

Tiedonsaannin varmistaminen

Viranomaisten välisellä tiedonkululla on keskeinen merkitys, kun torjutaan ja ehkäistään vahinkoja ja vaaroja, joita liittyy vaarallisten aineiden kuljetukseen. Viranomaisten oikeudesta saada ja luovuttaa tietoja säädettäisiin uuden lain 112 §:ssä. Pykälä on kirjoitettu säädösteknisesti tavanomaiseen muotoon. Olisi hyvä varmistaa, että se soveltuu niihin erilaisiin tilanteisiin, jolloin viranomaiset tarvitsevat tietoja, kuten tiedonsaanti rekistereistä, valvontasuunnitelmasta tai onnettomuutta koskevista selvityksistä. Tiedonsaanti on välttämätöntä, jotta valvonta, kuljetusturvallisuuden edistäminen ja viranomaisten välinen yhteistyö on tehokasta.

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston tehtäviin tulisi ehdotuksen 101 §:n nojalla kuulumaan mm. säiliö- ja paineastiarekisterien perustaminen ja ylläpito. Tukesilla tulisi olla mahdollisuus saada

valvontaansa varten tietoja kyseisistä rekistereistä silloin, kun samat laitteet ovat myös siviilikäytössä.

On tärkeää varmistaa, että eri viranomaiset saavat tietoja onnettomuuksista ja vaaratilanteista ja että tieto kulkee niiden välillä. Lakiehdotuksen 64 §:ssä säädettäisiin onnettomuuksia ja vaaratilanteita koskevista selvityksistä, joita Pääesikunnan teknillisellä tarkastusosastolla on oikeus saada. Onnettomuuksia ja vaaratilanteita koskevat tiedot ovat tärkeitä myös Tukesille riippumatta siitä, mikä taho niitä kerää ja käsittelee. Myös Tukes tarvitsee tietoja, jotta se voi osaltaan edistää kuljetusturvallisuutta.

Lakiehdotuksen 102 §:n mukaan Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston olisi laadittava valvontaansa varten valvontasuunnitelma. Suunnitelmaan on sisällytettävä tiedot viranomaisten välisestä yhteistyöstä valvonnassa. Pykälän perustelujen mukaan valvontaviranomaiset voisivat sopia tehtävänjaosta ja yhteistoiminnasta, ja valvottava kohde voi olla yhteinen. Tukesilla tulee olla oikeus saada tietoja valvontasuunnitelmasta, jotta yhteistyö on mahdollista.

Kerttula Tuiri
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Karjalainen Sanna-Mari
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes